

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția. Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Două principii.

Sibiu, 10 Octobrie n.

Cităm dintr'o vorbire rostită pe vremuri în dieta magiară:

— „Enunț mai departe, că în urmarea unității politice a națiunii, aceea ce se face în numele sumar al statului, nu se poate face în mai multe limbi, ci trebuie să se facă în limba statului, în limba magiară. Astfel deci, precum până acum, așa și de aci înainte, în Ungaria limba legislativei, în desbaterile legislative, și în toate funcțiunile, trebuie să fie limba magiară. În limba magiară trebuie create legile, cari în traducere autentică au să fie publicate și în alte limbi. Ear' limba guvernului în toți ramii de guvernare asemenea e cea magiară.

În jos însă, la comitate, municipii, comune, biserică, nu sunt nici cât de puțin străin de ideea, ca *să nu se restringă egal îndreptățirea, ci să i-se deie terenul cel mai larg.* Asemenea și în judicatură, încât privesc forurile inferioare, nu însă și cele apelative...

Cu privire la judicatură înaintea forurilor prime, așa fi gata să conced, și așa dori să se concedă, ca pretutindenea, unde în comitat sunt mai multe limbi protocolare, fiind-că locuiesc în el mai multe naționalități, procesele să se potă purta la forurile prime în *oricare dintre limbile protocolare.* Făcându-se acesta, nu m'asî teme de nici o consecuență dăunătoare; și mi stă înainte și considerațiunea, că dacă Ungaria voescă să introducă instituțiunea curților cu jurați și procedura verbală, va fi neîncunjurat de lipsă a concede purtarea proceselor și în alte limbi afară de cea magiară. Ear' părerea aceea, că unde limba populațiunii nu e cea magiară, procesele să fie purtate inomis în limba magiară, eu o consider de *neexecutabilă, incorectă, și nu o ved a fi necesară în interesul națiunii magiare* (Aprobări).“

Să ne oprim aici.

Cine a vorbit astfel în dieta ungără? Cel mai mare dintre patrioții magiari, înțeleptul patriei comune, *Deák Ferencz.*

Și a vorbit astfel în ședința din 24 Novembre 1868, cu ocaziunea începerii discuției asupra *legii de naționalități*, luată astăzi la gônă din partea nesațiosului șovinism magiar.

La ordinea zilei era pus proiectul de lege al comisiunei centrale, comisiune însărcinată de-a dreptul cu studiarea chestiei naționale și cu compunerea unui proiect de lege în care să fie precisate drepturile naționalităților, precum și proiectul separat al deputaților naționaliști, — Români, Sârbi și Slovaci, — pus cu totul pe alte baze, pe bazele *arondării comitatelor după naționalități.*

Fată cu aceste două proiecte, *Deák Ferencz* a prezentat proiect separat, care în fond nu s'a deosebit de proiectul, comisiunii centrale, ci numai în formă. Proiectul seu a și fost primit apoi, și a fost ridicat la valoare de lege.

În scopul de a-și motiva proiectul, a rostit *Deák Ferencz* în dietă vorbirea din care am citat partea de sus, și în care vedem precisate două principii, anume: *unitatea de stat și egal-indreptățirea națională*, — tocmăi acelea principii deci, cari astăzi sunt neînțelese, sau rău înțelese din partea celor ce se țin dătători de ton în politica magiară.

Cât de clar, cât de frumos și cât de ușor de înțeles ne spune *Deák*, că unitatea de stat, așa cum e înțelă ea și din partea naționalităților nemagiare din patrie, pretinde, ca sus, la guvern și la legislațiune, să fie numai o singură limbă oficială, *limba magiară.*

Și earăși, cât de convingătoriu ne spune, că în jos *se poate acorda pe sēma celorlalte limbi terenul cel mai larg de folosire*, fiind-că prin acesta nu se aduce nici o stricăciune unității de stat.

Legislațiunea de la 1868 l'a înțeles pe înțeleptul patriei, pe *Deák Ferencz*, și acceptându-i vederile a votat și a ridicat la valoare de lege proiectul pe care el l'a prezentat dietei în ches-

tia asigurării drepturilor politice pe sēma naționalităților nemagiare din țeară.

Dar' au trecut ani la mijloc, și omenii întrați în moștenirea lui *Deák* nu-l mai înțeleg. I-au primit moștenirea numai cu activele ce le avea, ear' de pasive nu vreau să știe nimica. Unitatea de stat n'o mai înțeleg așa cum o înțelegea *Deák*, ci pentru ei unitate de stat e aceea, ca *toți cetățenii acestui stat poliglot să devină Unguri, după limbă, nume și obiceiuri*, lucru care nu se va întâmpla în veci și pururea. Pentru ei egala îndreptățire nu mai e aceea pe care a contemplat-o *Deák*, ca pentru naționalitățile nemagiare din patrie să se deschidă teren larg de folosire și dezvoltare cu privire la limba lor națională, — ci egala îndreptățire e înțelă azi numai în mod individual, așa, că în fața legii toți suntem egali, ca și cum numai pentru atâta ar fi fost trebuință de legea de naționalități!

Iată deci documentat și dovedit aceea ce spuneam într'un număr mai recent, anume, că ori-ce lege, după trecerea unui anumit timp *nu mai are înțelesul pe care l'avea la votarea ei.*

Întrebarea e însă, că pentru statul nostru, pentru liniștea internă de care avem atât de mare necesitate, pentru liniștirea spiritelor agitate, e bine ore să se scotă din legi alte înțelesuri și nu acelea pe cari le-au avut de fapt în vedere legiuitorii atunci când au adus legile?

E bine ore să se deie alte explicări noțiunilor și principiilor, delaturându-se cu desăvârșire cele date de cel mai mare și mai luminat patriot pe care l'a avut statul ungar, de *Deák Ferencz*?

Noi credem că nu e bine; și avem firmă speranță, că va veni vremea când și politicienii mai de sēma magiari vor zice și vor recunoscă că *nu e bine.* Și dorința mai ferbinte nu avem, de cât, ca vremea acesta să sosescă cât mai curând.

pept, la cap, la buze, și sfârșesce fără a mai putea rosti măcar și numai odată sfântul, dulcele nume de mamă sau de tată, căci morțea îi închise gura.

S'a stins viața lui Leonida, fără se potă spune aceea ce voia să spună:

— „Mamă, scumpa mea mamă, iată unde ți-se duce totă bucuria ta, iată cum mă regăsesci. Eartă-mă, mamă, buna mea mamă, că mă duc și te las în durere și amărăciune. Spune-le, mamă, fraților și surorilor mele, rudelor și la toți cunoscuții, să mă ierte și le du un ultim adio de la mine, pentru-că eu nu fi voiu mai vedé nici-odată. Osemintele mele sunt destinate să se odihnescă într'un pământ străin. Se vor întrista frații și surorile mele, când vor afla despre morțea mea, dar' tu mângăie-i, mamă, uscă-le lacrimile!

Și tu tată, veți cât de deserte sunt toate? Credeam că voiu puté să te ajut, să te mângăi în zilele de pe urmă, să ți alin durerile bătrânețelor, să-ți răsplesc întrucât voiu puté îndelungatele osteneli; dar' iată, D-zeu nu voescă așa, voința sa neînțelă de mintea noastră omenescă e altcum și nu cum ne închipuim noi! Dar' tu știi, tată, că D-zeu e atotbun și atotștiutor, el știe ce face și toate câte le face, bine le face. Eartă-

Din Reșița-montană.

— *Adunarea generală a reuniunii învățătorilor din diecesa Caransebeșului.* —

— 30 Septembrie n.

(Fine).

Ședința a doua s'a deschis la orele 4. Înainte de a se întra în ordinea de zi, protopresbiterul Lugojului, dl *Dr. G. Popovici*, atrage atențiunea adunării generale a reuniunii învățătoarești asupra activității publice a domnului *Ilie Trăilă* din Oravița, care a condus șapte ani despărțământul Oraviței al acestei reuniuni, și a manifestat totdeauna cea mai mare dragoste față de reuniune și preste tot față de cultura poporului român, și propune: ca, *pentru meritele sale pe terenul cultural adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români din diecesa Caransebeșului să proclame membru onorar al ei pe acest distins Român.*“

Aplause sgomotoșe subliniează propunerea acesta și întră aclamări nesfârșite se enunță primirea ei, luându-se mēsurî, ca despre acesta numai decât să fie încunoștințat dl *Ilie Trăilă*, acest iubit fruntaș român din părțile bănățene.

Se întra în ordinea de zi:

Învățătorul *G. Joandrea* face o amēnunțită dare de sēma asupra *Abecedariului* lui *Dimitrie Grama*, și propune să nu fie primit în școle.

Adunarea aduce hotărîre în acest înțeles.

Domnul *Ioan Marcu* propune, ca adunarea să primescă de bună „*Cartea Copiilor*“ de *St. Alexandru*, respinsă în anul trecut, cu condiția însă, ca la o eventuală nouă edițiune să se facă îndreptări radicale în ea.

Se primește, și ședința se ridică, anunțându-se cea proximă pe ziua următoare, la orele 10.

Sera a fost concert, despre care cu plăcere raportez, că a avut succes grandios, mulțămită hărniciei dlui *Velcean*, conducătorul corului român din Reșița.

Sala era ticsită de public.

La orele opt și jumătate se ridică cortina și un tablou admirabil de frumos pune în uimire publicul. Nu mai puțin decât 76 de coriști stau grupați în jurul conducăto-

FOIȘORĂ

Cuvânt funebru

rostit la înmormântarea pedagogului *Leonida Pop*, de *Ioan Pascu*, pedagog.

(Urmare și fine.)

Nime nu s'ar fi cugetat la toate acestea. Vedeți deci cât de înșelătoare e viața, cât de grabnică și de neprevestitoare este morțea, căci iată! atunci când speranțele erau mai dulci, țelul dorit mai aproape, când după zisa poetului traiul era să fie: „dulce și fără suspin“, — cruda și nemilăsa morțe i-a tăiat firul vieții, fără să întrebe pe nimeni, fără să spună nimic! Iată, că viața noastră e vis, străduințele noastre deșertăciune!

Jalnicilor ascultători! Mai eri alaltă-eri Leonida, pe care acum îl vedeți în sicriu, era în mijlocul nostru vesel și sănătos, dar' deodată vântul sorții fi aduse o durere acută de cap, cu care s'a luptat câteva zile, dar' dușmanul acesta de morțe îl doborî la patul durerii.

O luptă grozavă se începă întră tine-reța și viața lui și întră durerea cumplită, însă dușmanul se întărea mereu, și flacăra vieții sale slăbea. Trei zile a stat în agonie

și totuși, iubirea fiască nu l'a lăsat să încunoscînțe pe părinții săi despre bola sa, nevoind să le facă supărare, în speranță, că se va reînsănătoșa. În timpul acesta bunii săi părinți se bucurau de succesul fiului lor, când deodată o veste cumplită, ca un vitor din pustie, le mătură bucuria și în loc de mângăere — ocean de grea durere le aduse, în loc de ajutor — pustiire, în loc de speranță — desperare. Era vestea că fiul prea iubit al lor e în agonie!

Ca pe aripile vântului, mânați de iubirea de tată și de mamă, străbătură bieții părinți depărtarea, și în zorile zilei erau la porța lăcașului unde îi aștepta fiul lor. Nu le venea să credă adevărul cel crud, ci se întrebau: cum se pōte, ca fiul nostru atât de viguros, atât de plin de viață, să fie acum în agonie? Dar' vai! crudă privilegiu li-se înfățișă, când se vedură înaintea patului în care zăcea fiul lor, muribundul. Obrajii pe cari îi știau îmbujorați, erau galbini și slabi, trupul cel viguros aproape rece, ochii fiului priviau străin la tata și la mama lui, nerecunoscându-i.

Ce durere! Tatăl plânge, mama se vaetă desperată, îl ia în brațe, îl sărută, îl strigă pe nume și bolnavul de-abia într'un târziu îi recunoscă. Le ia mâna le-o duce la

mă, tată, de toate ce ți-am putut greși, eartă-mă și te rōgă la altariul Domnului pentru mine!

Tată, eu nu voiu mai vedé albiu păreți ai casei părintesci, nu voiu mai vedé luncile verzi prin cari mă jucam ca copil, nu voiu mai vedé locul meu natal atât de iubit, — spune-le, deci tu, tată, la toate acestea un ultim adio în locul meu.

Adio tată, rămâni cu bine și îngrijesce și de ceilalți frățiori ai mei cum ai îngrijit de mine. Adio mamă! Mă despart de tine, vocea ta dulce nu o voiu mai auzi. Mă dōre, mamă, dar' n'am ce să fac, trebuie să urmez drumul sorții mele. Mă duc, dragii mei părinți, căci morțea, acest sol crud, iat-o că a sosit, resuflarea ei înghețată a pătruns toate ăsele mele, pe ochii mei și-a pus nepetrusul ei vël de întunec, pe gura mea și-a pus lăcatul ei ce nu se va mai descuria nici-odată.

Mă duc, dar' nu plângeți, căci ne vom întâlni colo sus, unde viața e fără de sfârșit. Ertăți-mă!“

Acestea a voit să le spună muribundul părinților sei, dar n'a putut.

Mult îndureraților părinți! Ore cu ce cuvinte să mă încerc eu a vă mângăia? Unde ași puté găsi cuvintele, cari să se

riului lor, fetițe drăgălașe — unele costume, — și ficiorași chipeiși.

S'a cântat cu precizie admirabilă cântare: „Dar' n'a fost vis” și „Inn de mărire” de Podolean, apoi „Scumpa mea bălăoară”, „Răsunețel Ardealului” și „Din șezătoare” de I. Vidu, în urmă „Trecu-i valea” de Murășan, și „Varia”, „Pui de lei” și „Răsunețel de la Crișana”, toate de I. Vidu, făcându-i-se încheierea cu „Hațegana” de T. Popovici și cu „Stefan și Dunărea” de I. Vidu.

Și erau a urmat o scenă mișcătoare. Domnul Velcean a invitat pe scenă pe domnul Vidu, care era de față, și în fața publicului îi adresă următoarele cuvinte însuflețite:

„Dulce Măestre!
Iubiților mei frați învățători!
Dămnelor și Domnilor!

Sub impresiunea doinelor cântate în astă seară de corul nostru, ați avut și d-văstră alături de mine înalte sentimente de mândrie națională, și sunt sigur, V'ăți oprit în loc adesea, atrași de farmecul unor melodii cunoscută, scose din inima și sufletul poporului nostru bănațean, scrise și armonizate de vrednicul nostru coleg și frate, de doinitorul și măestrul Ion Vidu.

Inchipuirea poporului zice, că îngerii se unesc în ceriu, ca în cor să cânte și să laude pe Dumnezeu. Acastă închipuire arată, ce preț pune poporul pe arta musicală, care este expresiunea cea mai puternică a sentimentelor omenești.

Importanța și rolul ce l'a avut musica, începând din vremuri depărtate, de cari azi abia ne aducem aminte, este în de-ajuns învederată, când știm, că de la început omul de-odată cu graiul a trebuit să cânte, pentru a-și exprima astfel sentimentele mai largi, mai vii și mai puternice ale inimei sale.

Reamintind cântăreții măestri de pe vremea psalmistului David, trecând apoi la uriașele coruri din epoca înflorită a Athenei, din timpurile lui Alcibiade și până după Constantin cel Mare, care a re'nviat-o, mai la toate neamurile aflăm măestri celebri în arta muzicii.

Gallo-Flamanții, Italianii și Germanii cu Francezii, prin celebritățile lor musicale au cultivat și adus musica până la cel mai înalt punct de frumsețe.

În urma acestei școli s'a născut și dezvoltat și la noi musica națională.

Pe urmele regretatului Porumbescu, ale dlor Musicescu, Dima și Costescu, musica națională se dezvoltă și la noi cu pași repezi.

Adăpat la izvoarele doinelor noastre naționale bănațene, încălzit de o fericită inspirație și crescut în școala musicală a celebrului domn Musicescu, colegul și fratele nostru I. Vidu, vedem că e în grădina muzicii noastre, o grijește și o cultivă ca un grădinar credincios ce este, nu alergă să vândă pomele străinilor, ei vine cu dragoste, cu față senină și zimbătoare și așezându-ni-le frumos în cofița armoniei, ni-le îmbie la masă, la prânz și la ospete, la Paști și la Crăciun, la joc și la lucru, ca să le gustăm și să ne îndulcim.

potrivescă și să se îndulcescă câtuși de puțin amarul ce l' simțiți? Nu mă încerc însă a o face acastă, căci durerea D-văstră e prea mare, ear' cuvintele mele prea seci, în cât nici pe mine nu mă pot mângăia. Dar' veniți, îndurați părinți, și voi, iubiți colegi, veniți la mama cea bună, la sfânta noastră biserică, ei să ne jeluim și ea va găsi cuvinte de mângăere dulce și pline de înțelepciune pe sâma noastră. Numai ea ne știe mângăia în toate necazurile acestei amărite vieți. Și iată ce ne spune ea prin graiul rămas de la întemeietorii ei, de la Domnul nostru Iisus Christos:

— „Nu plângeți, căci fiul vostru n'a murit, ci doarme; și vi-am spus, că numai prin acest somn, care se chiamă mărte, pôte intra omul în viața cea vecinică, și bine știți, că toți trebuie să muriți, căci vi-am spus prin apostolul Pavel, că nu este om, care să fie viu și să nu vadă mărtea. Au dorați vă îndoiți de adevărul cuvintelor înțeleptului Solomon, care zice, că numai îndurarea lui Dumnezeu este mai bună de cât viața? De ce plângeți dar? dacă Dumnezeu a dat fiului vostru un bun mai mare de cât viața, îndurarea sa dându-i-o, știind voi bine că și dacă trăiți și dacă muriți, în Domnul sunteți...”

Eată și în această seară ne-am îndulcit din fructele Tale, alese și nobile, scumpe grădinarule; eată că noi, învățători, colegii Tăi iubitori, privim cu mândrie la Tine, care ești cra'nicul sufletului poporului nostru bănațean.

Ear' coristii nostri, Reuniunea română de cântări și muzică din Reșița, țin de înaltă datorie morală a-ți da aici, în fața colegilor, a prea stim. oșteți, un semn de dragoste și admirațiune, un semn de bună aducere aminte de la noi, cei-ce Te înțelegem, cei-ce iubim și prețuim mult frumseța, dulcea și poezia operelor Tale.

Privesc în ochii tăi luminoși și simt farmecul lor, doina din suflet prin aceste admirabile ferestri tresaltă în forme încântătoare, în triluri de privighitoare, și cuprinși de neastâmpăr cu dor așteptă acel semn, ce ți-l vom da.

Eată deci, iubite frate: doinei din sufletul tău liniște, inimei bucurie, nouă tuturor mângăere, iată de la noi o cunună de lauri pe capul Tău, Măestre.

Primește-o, iubește-o, păzește-o, căci e făptura inimilor noastre sincere, e tributul recunoștinței, dragostei și admirațiunii pentru Tine, priveghitoarea Banatului.

Să trăești și să cânti mereu doina noastră, căci, dacă ai re'nviat-o, ești chemat s'o crești, dacă vei crește-o, ești chemat s'o împodobești, ear' când ai împodobi-o, ești cerat de pețitori s'o măriți în concertul musical al națiunilor de mult celebre, dând mire Consinzenei Tale pe cel mai mândru Făt-Frumos.

Să trăești la mulți ani, spre gloria doinei noastre naționale și spre fala dascălilor. La mulți ani!”

Între șgometosele aplauze ale publicului, adânc emoționat, primește dl Vidu cununa de lauri cu care l'a onorat corul român din Reșița, și cu acastă s'a făcut cea mai frumoasă și mai impunătoare încheiere concertului, pe care cei-ce prezenți au fost nu'l vor uita nici-odată, căci a avut cel mai splendid succes în adevăratul înțeles al evenimentului.

Ultima ședință s'a ținut Luni, 29 Septembrie n. la orele 10. Învățătorii și oșteții au vizitat des de dimineață stabilimentele de la fabricile de fer din Reșița, vestită în întregă Europa, ear' la ora fixă s'au intrunit în sala de ședințe.

Se intră în ordinea de zi. Asupra planului de învățământ raportază dl J. Caba și propune, ca chestia să fie retrimisă despărțimentelor spre nouă studiere.

Se primește.

Domnul Dr. Petru Barbu, raportor al comisiei pentru censurarea raportului general, propune luarea la cunoștință a raportului, cu adausul, ca comitetul să îndemne despărțimentele la o împlinire mai punctuală a datoriilor lor, ear' conclusele adunării generale să le execute.

Se primește.

În numele comisiei financiare propune domnul Dr. Dobrin luarea raportului la cunoștință. Se primește și casariul Ianculescu primește absolutoriu și mulțumită protocolară.

Iată, jalnicilor părinți, iată ce ne spune sfânta marea noastră biserică, și întrebându-o mai departe ne va mai spune încă și alte cuvinte, tot așa de dulci, tot așa de mângăietore.

Mângăiați-vă deci, că vi-ați făcut datoria de adevărați părinți; și dacă Domnul a voit, ca mai curând să scape pe Leonida de acastă viață, ziceți cu dreptul Jov: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat”. Toți datori suntem să murim și toți în pământ vom merge; aceeași casă din patru scânduri vom avea, același jolgiu și aceeași țărână ne va acoperi! Căci trupul nostru din țărână este și în țărână se reîntorce. Dar' preabunul Dumnezeu ne-a făcut după chipul și asemănarea sa, și noi nu suntem numai țărână, ci avem și suflet, care trăește în veci. Nu plângeți deci, căci n'a murit Leonida, a adormit numai corpul său, ear' sufletul său trăește!..

Și totuși, când ne cugetăm, că pe Leonida, pe care l'am iubit atât de mult, cu ochii cu cari l'am văzut nu-l vom mai vedea nici odată — ne cutropesc lacrimile.

Priveste, Leonida, la bunul tău domn director, cât de cu jale privește spre tine! La bunii tăi profesori, cu ce fețe îndurate stau

Se votează câteva ajutoare, și se aprôbă raportul bibliotecarului.

Se face raport despre înscrierea de noi membri, care e mulțumitoriu, și se decide, ca adunarea generală viitoare să se țină la Băile Herculane.

Biurul se constituie în următorul mod: President Traian Lința; vicepresident Traian Hențiu; secretari general Ioan Marcu; notari George Cătana și C. Liuba; cassariu Ianculescu; bibliotecari Stefan Albu; membri în comitet: George Jondrea, Traian Unipan, Romul Ancușă, I. Gruescu, A. Miloia, G. Jian, I. Ciurciu, Dr. Petru Barbu, Dr. Petru Ionescu și Dr. George Dobrin; jurisconsult Coriolan Bredicean.

Fiind cu acastă terminate agendele adunării generale, presidentul o declară încheiată și cei mai mulți dintră învățători și oșteți pleacă încă în aceeași zi acasă, mulțumiți cu cele vădute și audite.

Pentru catedrală.

La colecta inițiată prin circularul Înaltpreasănției Sale metropolitului în favorul catedralei, au mai încurs următoarele frumoase sume:

I. De la dl Mihail Cirlea, notariu public reg. în Abrud . . cor. 1000

II. De la preoțimea din tractul Albei-Iulie:

1. Ioan Teculescu, protopresbiter în Alba-Iulia cor. 300
2. Nicolae Cado, paroch în Pâclișa 200
3. Ioan Maxim, paroch în Ighiu 150
4. Mateiu Morușca, paroch în Cristești 150
5. Ioan Neagoe, paroch în Geomal 150
6. Ioan Stanca, paroch în Vurpăr 150
7. Ioan Pop, paroch în Brădești 150
8. Stefan Ivașcu, paroch în Cheia-Rimeț 150
9. Iacob Petric, paroch în Tecsești 150
10. Ioan Patachi, paroch în Mihalț 150
11. Florian Rusan, paroch în Alba-Iulia-maieri 120
12. Ioan Ursa, paroch în Meteș 120
13. Alexe Neagoe, paroch în Tibru 120
14. Victor Oțoiu, paroch în Mesentea 120
15. Ioan Suciu, paroch în Acmaru 120
16. Ioan Frâncu, paroch în Cetea 120
17. Vasile Tecșă, paroch în Valea-Uzii 120
18. George Muncuș, paroch în Cricău 100

în jurul tău. Privește cum te plâng colegii tăi și cât de zdrobiți sunt părinții tăi!

Dar' tu nu ne mai poți da nici un semn, ție nu-ți mai trebuie nimic din deșertăciunea acestei vieți, ci te duci în lumea necunoscută la o viață eternă, și noi nimic nu putem face de cât să rugăm pe bunul nostru Tată cerese, ca să-ți dea și ție loc în lăcașurile dreptilor, unde lipsesce întru-tarea și suspinarea, și să-ți erte ție toate păcatele făcute.

Adio, Leonida! Dumnezeu să te erte! Amin.

Vorbe înțelepte.

Vina celor de sus e de regulă mai mare de cât vina celor de jos; dar' fiind-că e sus, se vede totdeauna a fi mai mică.

E nebun omul, care făcând bine așteptă recunoștință, fiind-că cel-ce din inimă face bine nu așteptă pentru fapta sa nici o plată.

Vieța e o panoramă, în care omul intră plin de curiozitate, și iese din ea desamăgit.

Vai de turmă, când câinii sunt ocupați cu împărțirea și róderea óselor!

19. Ioan Bogdan, paroch în Totoiu cor. 100
20. Antoniu Repede, paroch în Geógiul-de-sus 100
21. Candin Suciu, paroch în Măgina 100
22. Ioan Medrea, învățătoriu în Țelna 100
23. Emanuil Comanescu, învățătoriu în Limba 100

NOUȚĂȚI

De la comitetul dirigent al expoziției industriale din Sibiu. În ședința ultimă a comitetului s'a stabilit în mod definitiv programul sêrbărilor împreunate cu expoziția ce se va deschide în sala cea mare de la „Gesellschaftshaus” Duminecă la 19 Octombrie n. la orele 11 din zi. Și până la publicarea programului dăm spre orientare următoarele date: Tot Duminecă în 19 seara se va aranja în teatrul orășenesc concertul, la care cooperează „Reuniunea română de muzică din Sibiu”, „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, „Reuniunea de cântări din Seliște”, „Reuniunea meseriașilor „Andreiana” din Sebeșul-săseș și corul elevilor din seminarul „Andreian”. După concert va avea loc un comers festiv (convenire socială, la mese în sala cea mare de la „Unicum” (Restaurantul Kirscher) la care se vor țin discursuri, ear' Reuniunile de cântări vor cânta mai multe piese.

Duminecă, 26 Octombrie n., ziua închiderii expoziției, Reuniunea sodalilor va da o reprezentațiune teatrală tot în teatrul orășenesc, jucând piesele: „Vlăduțul mamei”, comedie în un act, și „Ruga de la Chiseteu”, comedie populară în un act cu cântece și joc, de Ios. Vulcan. După teatru se aranjează în „Unicum” o petrecere cu joc.

În cât pentru însași expoziția, s'a luat hotărâre, ca din lucrurile de mână mai alese și variate să se facă un album, ce să conțină modele originale (de pânză), ear' un al 2-lea lucrurile de mână fotografiate și eventual și colorate. Prin acastă se intenționează a pune în mâna Românilor de pretutindenea, cum și în a celor cari încă nu cunosc particularitățile frumseților din portul românesc — câte o colecțiune de modele.

Având aceste în vedere, ar fi de dorit, ca fruntașii tuturor localităților noastre să nu intrelase a trimite la expoziție până și cele mai neînsemnate lucruri, cari la aparență ar fi fără valoare, dar' cari în faptă pot fi iconă fidelă a portului original.

† Simion Filimon, paroch în Varmaga (tractul Deva) a răposat Luni (29 Septembrie n.) în etate de 49 ani. În mormântarea i-s'a făcut Mercuri (1 Octombrie) în cimitierul bisericii gr.-or. din Varmaga. Ceremonialul funerar a fost oficiat de Almpiu Oprea (paroch în Sécărămb) ca delegat al protopresbiterului tractual, asistat de preoții: Petru A. Mihut (Hondol), Ioan Moța (Noșag), Ilie Piso (Măgura), Simion Filimon (Renghet) și Alexandru Vlad (Mag). — Îl jalește mamă-sa, soție-sa și copiii Elisa m. Rădneanțu, Rosalia, Romul, Anastasia, Remus, Aurel și Elena.

Monumentul eroului de la Grivița, Iorga Cosma, mort în asilul sêracilor din capitală, a doua zi după ce defilase în fruntea regimentului său, îmbrăcat în haina monacală, se va inaugura Duminecă în 6 Octombrie v. la mănăstirea Cernica, unde se află mormântul său. Monumentul, lucrat de sculptorul Filip Marin, are o înălțime de 3 m. 60 cm. și a costat 2950 lei, din cari 1974 colectați prin subscripția publică deschisă de ziarul „Universul”, ear' restul de 976 lei oferit de dl Cazavillan, directorul aceluia ziar. Acest monument, ca și înmormântarea impunătoare ce s'a făcut în luna Maiu eroului Cosma, se datorese directorului ziarului „Universul”, care nu lasă să treacă nici o ocaziune, când este vorba de a-și arăta calitățile sufletului și inimei, cu cari e înzestrat și cari îi fac onoare.

Comitatul Liptó pentru modificarea legii de naționalități. În congregația ținută Vineri comitatul Liptó a hotărât cu 69 voturi contra 25 să adereze la adresa comitatului Pojon pentru modificarea legii de naționalități și se adreseze dietei și el o adresă în sensul acesta. Contra propunerii au vorbit deputații dietali Stefan Rakovsky (din partidul poporal) și Ioan Ruzsiak deputat naționalistic slovac.

Incendiu mare. În fabrica de cement a lui Filip Goldstein din Timișoara zilele trecute un incendiu a cauzat pagube de peste 400.000 de corône. De la acastă au luat foc și magazinele de bucate ale comercianților Kálnoki et. Simon din Budapesta. În magazine au ars bucate în cantitate de două sute vagoné. Se crede că focul a provenit din aprinderea varului udat de ploie.

Concert Vladaia în Zlatna. Duminecă (12 Octombrie st. n.) artista Irina Vladaia concertează în Zlatna (pe Ampoiu) în favoarea ambelor biserici române de acolo. Inceputul concertului la 8 ore seara.

Studentii italieni au sosit Mercuri seara la București. Primirea lor la Predeal a fost foarte entusiastă. Din partea studenției române din București a ieșit spre întâmpinarea cameraților italieni o delegație numeroasă, în numele căreia dl Bușilă a pronunțat un discurs în limba italiană. S'a intonat imnul italian și „Deșteptăre Române”. În numele tinerimii din Transilvania a rostit un discurs dl Dr. Sextil Pușcariu în limba franceză.

Incepând de la Predeal la toate stațiunile mai însemnate, la Azuga, Bușteni, Sinaia, li s'a făcut primire splendidă. Garele erau înfestate de public. La Ploesci mai ales era adunată lume imensă. Eșieră spre întâmpinare școlarii liceali cu steagul. S'a cântat imnul național italian și român și s'au ținut două vorbiri. La București afluența populației la gară a fost extraordinar de mare.

Schweninger — nu se pricepe. La facultatea de medicină din Berlin zilele trecute a fost numit profesor de istoria medicinei Schweninger, fostul medic de casă al lui Bismarck. „Societatea pentru istoria medicinei” din Berlin în adunarea ținută luni luând act despre această numire a votat următoarea moțiune: „Adunarea și exprimă profundele regretate, că profesor de istoria medicinei a fost numit un astfel de om care la această știință de fel nu se pricepe”.

Onorar frumos. Profesorul Dr. Adolf Lorenz de la facultatea de medicină din Viena câpătase luna trecută o invitație din Chicago, să meargă să opereze o fetișoră a milionarului Armour. După îndelungate pertractări profesorul a plecat la America la sfârșitul lunii Septembrie, însoțit de asistentul său. Onorar pentru această călătorie i s'a garantat 30.000 de dolari (cam 140.000 de coroane) plus cheltuielile călătoriei.

Șapte porunci ale școlarilor. Magistratul orașului italian Reggio Emilia, ai cărui membri sunt social-democrați, a dat pentru copiii de școală următoarele șapte porunci:

I. Iubește pe conșcolarii tăi, căci ei îți vor fi tovarășii de muncă în viață.

II. Iubește știința, acest nutrimant al spiritului tău; iubește pe învățătorii tăi întrucât ei te ajută să înțelegi și pe mama ta.

III. Folosește fie-care zi a vieții tale spre a face vre-o faptă bună; samănă semințele bunătății.

IV. Cinsteste pe bărbații buni și pe femeile cu dreptate, cinsteste pe toți oamenii, ca pe tine însuși. Nu pleca genunchile înaintea nimănui!

V. Nu ură pe nimenea, nu face rău nimănui. Cuvântul acesta: răzbunare, se nu există pentru tine. Nu-ți lăsa dreptul tău și nu suferi opresiunea!

VI. Nu fi laș, ajută celui slab, iubește și cinsteste dreptatea!

VII. Nu uita, că tot ce e bun în lumea aceasta e rezultatul muncii. Cel care în lumea aceasta gustă plăceri fără a munci, răpește adevăratele drepturi ale omului muncitorului.

Înțelepte „porunci”, pe cari dacă micuții le vor împlini în viață, vor fi aleși membri ai omeniei.

Și 50 coroane! În Ianuarie 1901 soldații-mesari Fr. Fridrich și Szöcs Gyula în complicitate cu birtașul S. Szabó au ucis și jefuit în Cluj pe cursorul postal C. Burger. Tribunalul din Cluj a osândit pe Fridrich la moarte și la 50 coroane amendă (!), pe Szöcs la 8 ani de închisoare, iar pe Szabó la 15 ani de închisoare. În urma recursului de nulitate, făcut de Fridrich și Szabó, cauza a ajuns la Curie, care în ședința de alaltăieri a aprobat sentința tribunalului.

Leac în contra leprei. Se scrie din Londra, că — conform cu rapoartele date de comanda trupelor americane aflătoare în insulele filippine — medicii acelor trupe au făcut experimente cu o limfă contra leprei. Până acum au vindecat patruzeci de leproși.

Post de notariu. Cu termin până la 15 Octombrie st. n. e publicat concurs la postul de notariu-adjunct în cercul Goruia (prețura Reșiței), compus din comunele Goruia, Gârliște și Rafnic. Dotație: 900 cor. salariu și 100 cor. bani de cuartir. Cererile sunt a se trimite protopretorului D'Elle-Vaux în Reșița (Resicza).

Un ordin înțelept. Căpitanul de poliție din Jászberény sub Nr. 2518 a dat luni (6 Octombrie n.) un ordin de urmărirea cuprins: „Fac prin această cunoscută, că având în considerare că decăderea morală a servitorilor a luat așa măsuri, încât nu mai pot fi suferite, și având în considerare numărul foarte mare al copiilor ilegiti, mai departe neputând fi admisibil, ca servitorii să-și petrecă afară de casă ori pe sub porți timpul în care nu sunt ocupate cu lucru, interzic aspru petrecerea lor afară de casa stăpânului, ori sub porți seara după 9 ore. Cele pe cari patrula polițienescă le va afla la poartă, ori afară de casă după ora amintită, vor fi deținute și aduse la poliție, unde în înțelesul regulamentului orașenesc vor fi pedepsite cu 40 coroane amendă, ori cu 4 zile închisoare”.

Proces interesant. Nu de mult s'a făcut în București sortirea câștigurilor loteriei aranjate în favoarea funcționarilor statului. Iulian Delescu încă avea un los la această loterie. După sortire Delescu a aflat ore cum că losul său nu fusese pus în urnă. A intentat proces societății ce avea să manipuleze loteria, pretinzând despăgubire suma câștigului principal (50.000 de franci). Pertractarea va fi în 29 Octombrie.

Capitala unui comitat — contra comitatului. Reprezentanta orașului Pojona respins adresa circulară a comitatului Pojona referitoare la modificarea legii de naționalități. În motivarea propunerii de respingere magistratul se provoacă la hotărârea luată de adunarea din Decembrie 1900 față de adresa comitatului Treiscaune, tot în cestiunea cererii de modificare a legii menționate. Atunci adunarea enunțase că nu e trebuință să fie recercată dieta să modifice legea, de ore-ce ea (dieta) va procedea însăși la modificare când trebuința va cere. De la 1900 până acum în situația politică n'a obvenit nici o schimbare care să facă necesară vr'o intervenire din ore-care parte pentru modificarea legii. Față cu acestea un profesor de la academia de jură din Pojona, Dr. Paul Oberschall (ungur de viață, cum îl arată numele, nemțos!) se truda să arete că au obvenit deja schimbări: în dieta au ajuns deputați naționaliști (!), iar naționalitățile se organizează în întreaga țară, nu numai politicește, ci și pe teren economic, — deci orașul e dator să sprijinească adresa pentru-că e vorba de primejdie națională (!) și apărarea e necesitate națională. Zadarnice au fost esecutoriașurile acestea, căci membrii reprezentanței au primit cu 65 voturi contra 32 propunerea magistratului, ca adevărat peste adresa comitatului Pojona adunarea să treacă simplu la ordinea zilei.

Chestiuni bisericesti.

Când și cum se împărtășiau credincioșii cu s. eucharistie în primii secol ai bisericii creștine? În biserica cea vechiă creștină pășiau credincioșii la împărtășire cu s. eucharistie la fie-care liturgie, sau foarte adese-ori. Acuma nu obligă biserica pe membrii sei, ca aceștia să pășiască la s. eucharistie așa de adese-ori, ca în biserica cea vechiă. Dară dacă cu toate acestea se adresează ea la fie-care liturgie către cei prezenți cu provocarea, ca ei să se apropie de s. eucharistie, se naște întrebarea, cum au să se poarte față cu această provocare aceia, cari au venit la biserică numai spre a lua parte la rugăciunile ei, dară nu și spre a se împărtăși?

Aceștia sunt datori a mărturisi cu umilință înaintea Domnului nedemnitățile lor, că nu-l pot primi în casa sufletului lor; ei sunt datori a-și mărturisi dorința, ca El să-i învrednicească a simți în inimile lor darul lui și prin această simțire a gustului dulcilor aecelor momente, în cari vor fi gata a-l primi în santele taine.

În biserica cea vechiă era datina să se împărtășească credincioșii laici ca și servitorii altariului, luând s. corp în mână și apoi dându-l-se s. sânge din potir. Mai târziu primeau unii s. corp, nu de-adreptul în mână, ci în vase anume făcute pentru acest scop, adese-ori de aur și din pietre scumpe. Sinodul ecumenic al VI desaprăbă această procedură, căci mâinile omului, fiind omul chipul și asemănarea lui Dumnezeu, sunt mai onorate decât tot vasul, și orânduiește, că cine voește să se împărtășească cu corpul Domnului, trebuie să-și pună mâinile în chipul crucii și așa să-l primască (can. 101).

E cu anevoa a fixa timpul, în care s'a introdus în biserică modul prezent al împărtășirii credincioșilor laici, adevărat li-se da corpul și sângele Domnului de-odată cu

lingurița. Nichifor Calisti e cel dintâiu care raportează, că întrebuintarea lingurilor se s'a fi introdus de s. Ioan Chrisostom (ist. bis. c. 13, cap. 7). Însă viețuind Nichifor Calisti în secolul al 14-lea, și vorbind încă sinodul al 9-lea ecumenic din secolul al 7-lea, și Ioan Damascen din secolul al 8-lea, așadar cu mult mai târziu decât cum a viețuit s. Ioan Chrisostom, despre luarea s. corp a lui Christos din partea eredincioșilor laici în mână, nu se poate primi raportul lui Nichifor Calisti ca adevărat, și trebuie să se fi introdus datina de a se împărtăși laicii cu lingurița, mai târziu. Atât se poate zice, că schimbarea datinei celei vechi, a modului împărtășirii cu s. corp al Domnului, luându-l în mână, s'a făcut cu scopul de a preveni relele întrebuintări din partea omenilor, cari preanonorau corpul il primeau adese-ori cu mâini necurate și cu scopuri superstițioase.

În urmă e de amintit, că precum creștinii ortodocși de astăzi, așa și creștinii biserice vechi se împărtășiau cu ambele chipuri adecă cu corpul și sângele Mântuitorului, o datină care e fundată în învățătura lui Christos și a apostolilor (Mat. 26, 28; Ioan 6, 53, 54; I. Cor. 11, 28). În contra acestei datine pășeste biserica latină, în care se împărtășesc laicii numai cu corpul lui Christos și nu în deosebi și cu sângele lui, o datină, care s'a întărit prin un canon pe timpul sinodului din Basilea. („Candela.”)

FELIURIMI

Documente vechi. În „Convorbiri literare” Nr. 9 (dto 1 Septembrie 1902) Stefan Nicolaescu publică următoarele, comunicări:

Sub rubrica 59/26, se păstrează la Academia Română, secțiunea manuscriselor, un frumos hrisov de la Radu de la Afumați datând din 1556 Maiu 18.

Radu Vodă confirmă lui Dragomir al dvornicului Vlaicu și feciorilor lui Dragomir, anume Tudoran și Dobre, stăpânirea peste satul Mogoștii de pe Argeș și peste un sălaș de țigani. Radu Vodă se numește fiu al bunului și marelui Radu, numind pe Vlad Vodă moș al său, iar pe Vlad cel Tânăr unchiu al său. Hrisovul ne mai spune, că Vlaicu dvornicul ar fi socrul lui Radu Vodă. Se mai vorbește în hrisov de Rușii de Vede și de Conțești. Cum vedem, importanța lui e mare. Prin el se stabilește adevărata genealogie a lui Radu Vodă de la Afumați, necunoscută până acum, plus faptul, că el a mai fost căsătorit înainte de a avea pe Ruxanda, fiica evlaviosului Neagoe Vodă.

Sub pecetea 66 se păstrează la Academia Română un uric din 28 Februarie 1623, dat în Iași de către Ștefan Tomșa, voevodul Moldovei, prin care întărește lui Sacota Medelnicerul satul Prigorcanii. Este important prin faptul că în el ni-se vorbește între altele și despre lupta ce a avut-o domnul Ștefan cu Constantin Voievod pe râul Jijia, cunoscută nouă d'or din cronice și izvoare străine. Satul Prigorcanii a fost pierdut în viciile de Ionascu Bolea, vornicul glătelor, „care s'a ridicat cu Constantin Voievod și cu pribegii — zice domnul Ștefan, — cu mulți Leși și Cazaci asupra domniei mele și asupra țării domniei mele. Și făcând mare război cu domnia mea pe râul Jijia, s'a milostivit Dumnezeu de i-am trecut sub sabie unde se știe că zac oșele lor”.

În Condica Mănăstirii Dealului p. 177 se păstrează în traducție hrisovul lui Alexandru Voievod, fiul lui Mircea Voievod cel Bătrân, prin care se confirmă M-rei Sf. Nicolae din Deal satele: Alexeni și Răzvad. Hrisovul dată din 17 Noembrie 1432 indiction 11. Este important, fiind necunoscut Istoriei, și prin faptul că sunt puși și boierii domniei. Acest hrisov se întărește printr'un altul dat de Alexandru Voievod fiul lui Iliaș Voievod, prin care reîntărește mai sus citatei M-ri același sat Alexeni de pe Ialomița, care sat, zice domnul, a fost dat și miluit în sfânta mânăstire Dealul de răposatul Alexandru Voievod cel Bătrân, fecior Mircei Voievod, tot satul cu toți rumânii și cu morile și cu tot hotarul cât se va alege. — „Și am văzut domnia mea și hrisovul răposatului Alexandru Voievod de miliuitură la sfânta mânăstire ce scrie mai sus, de când a fost cursul anilor 6940 (=1432)”.

De-ale meseriașilor.

Zilele trecute a sosit la Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” ca Comitet central executiv al tuturor reuniunilor de meseriași din patrie un raport despre numărul membrilor „Reuniunii de cetire și cântări a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia”, cum și despre numărul comercianților și meseriașilor din această localitate.

Materialul prezentat este adunat cu destulă osteneală și cu multă îngrijire. Drept aceea cred a nu mi-se lua în nume de rău, dacă îmi permit a scote la ivelă la acest loc hărnicia dlui vicepresident al amintitei reuniuni, Florian Rusan, paroch gr. or. în Maierii Albei-Iuliei, dezvoltată în această cauză de interes pentru noi meseriași.

Datele mai importante, scose din acest raport, sunt:

Reuniunea de acolo s'a înăunurat la 13 Octombrie anul trecut, după aprobarea statulelor din partea Inaltului ministru de interne. Activitatea ei consistă: din deschiderea unei casine și din înființarea unui cor, cu care s'a dat a doua zi de Rusaliu un concert cu un program de 9 cântări; afară de aceea s'a jucat în Ianuarie două piese teatrale de unii membri ai Reuniunii (în favoarea acesteia). Averele ei în bani gata e de 304 cor. 82 fil.

Numărul membrilor e de 118, și anume: Dr. Alexandru Fodor, medic, presidentul reuniunii, Florian Rusan, paroch gr.-or., vicepresident, Iosif Roman, comerciant, cassariul reuniunii, Ioan Anghel, proprietariu, controlorul reuniunii, Iacob Tulburean, pantofariu, Antoniu Murășan, ospetariu, Victor Onișiu, comerciant, Ignat Borza, ospetariu, Danilă Lupu, magazineriu de lemne, Iosif Cirlea, proprietariu, Petru Cirlea, comerciant, Grigoriu Murășan, ciobotariu, Ioan Tath, pantofariu, Teodor Murgău, învățătoriu gr.-or., Ioan Pampu, învățătoriu gr.-cat., Iuliu Roșca, învățătoriu gr.-or., Simion Moldovan, proprietariu, Nicolae Drămbărean, proprietariu, Nicolae Dușă, învățătoriu gr.-cat., Nicolae Pleșa, ciobotariu, Nicolae Meteșan, zidariu, Teofil Cricovan, întreprindătoriu-zidariu, Antoniu Cricovan, ospetariu, Simion Micu, protopresbiter gr.-cat., Rubin Patîța, avocat, Ioachim Totoian, paroch gr.-cat. în Cîsfalău, Atanasie Totoian, zidariu, Ștefan Căcovean, subjude regesc la tribunal, Teodosie Lobonț, proprietariu, Ioan Cirlea, proprietariu mare, Iosif Păncu, econom, Petru German, pantofariu, Antoniu Drămbărean, zidariu, Ioan Drămbărean, calfă-zidariu, Cornel Muntean, ferariu, Vasile Bumbărean, ciobotariu, Nicolae Todoruț, ciobotariu, Ioan Sărb, econom, George Cirilă, ferariu, Aurel Nicoră, ferariu, Nicolae Benga, pantofariu, Basiliu Balint, comiu de prăvălie, Augustin Butariu, comiu de prăvălie, Augustin Cimbulea, economul reuniunii, Desid. Cimbulea, asesor orf. pens., Ioan Ghulai, măcelariu, Cornel Cirlea, măcelariu, Iosif Grecu, zidariu, Nicolae Papiu, proprietariu, George Groza, măcelariu, George Pleșa, ciobotariu, Traian Novac, comiu de prăvălie, George Filip, avocat, Dr. Ioan Marciac, avocat, Augustin Pleșa, calfă de frizeriu, Romulus Muntean, ciobotariu, Vasile Man, ciobotariu, Augustin Batenzan, zidariu, Zevedeu Daian, calfă de cismariu, Valeriu Velican, contabil la cassa „Julia”, Ioan Man, calfă de zidariu, Absolon Bistrițian, sergent inst. de corecțiune, George Eneșel, calfă-zidariu, Nicolae Cadar, cassariu la cassa „Julia”, Nicolae Șerdean, proprietariu, Ștefan Socolescu, pictor, Dumitru Vințan, zidariu, Anghel Roșca, zidariu, Anton Masticu, supravigil silvanal, Dumitru Pop, subforestier silv. pens., Ioachim Danilă, cismariu, Iuliu Timișan, calfă-zidariu, Ioan Cormon, calfă-zidariu, Lucaci Doboca, oficial de postă pens., Ioan Grecu, calfă-zidariu, Ioan Moldovan, măcelariu, Alexandru Roșca, calfă de măcelariu, George Totoianu, învățătoriu, Constantin Spinean, calfă de zidariu, Antoniu Pop, proprietar Bucerde-Vinosă, Nicolae Cado, paroch gr.-or. Păcliaș, Nicolae Truța, calfă-tâmplariu, George Vințan, zidariu, Iuliu Moldovan, învăț. pens. Totoiu, Nicolae Timbus, măcelariu, Ioan Câmpăan, zidariu, Ioan Rifu, comerciant Brașov, Iuliu Anghel, învățătoriu Cricău, Ioan Sărb, paroch gr.-cat, Cârna, Ioan Filipescu, paroch gr.-cat. Herepe, Ioan Pamfilu, calfă de ciobotariu, Nicolae Anca, ferariu, Ioan Ghiurea, calfă de prăvălie, Nicolae Câmpăan, zidariu, Ioan Cricovan, orologerie, George Cricovan,

calfă de orologerie, Albert Freneli, tinichigiu. Ioan Muntean, avocat, Vasile Totoian, măcelariu, Ioan Botta, sergent pens., Stefan Popescu, ospătariu, George Gerasim, lemnariu, Paul Roșca, sitariu, Nicolae Nestor, oficial la tribunal, Andrei Lorușiu, perieri, George Pleșa, prim-com., Limba, George Bărbăntan, calfă de zidariu, Ioan Mărginean, calfă de prăvălie, Victor Pop, calfă de lăcătariu, Enea P. Botta, preot gr.-cat. Șard, George Codru, pantofariu, Avram Stoian, paroch gr.-cat. Orda-de-sus, Ludovic Luca, paroch gr.-cat. A.-Iulia, Nicolau Bimbea, lăcătariu, Stefan Macarie, ciobotariu, Iosif Baciu, măsariu, Petru Heprian, calfă de zidariu, Remus Balomiri, comiu de prăvălie.

In ce privește numărul comercianților și meseriașilor noștri din Alba-Iulia, e în total de 281, și anume:

Comercianți sunt 3: Victor Onițiu, conducătorul filialei „Concordia”, Petru S. Cirlea și Iosif Roman.

Calfe de boltă (comii) sunt 6: Traian Novac, Augustin Butariu, Basiliu Balint, Silviu Oprean, Remus Balomiri și Ioan Ghiurca.

Elevi de boltă sunt 3: Iosif Roman, S. Andrei și Valeriu Dicu.

Măestri se află cu totul 79 și reprezintă 17 branșe: pantofari 8 (Iacob Tulburean, Ioan Toth, Petru German, George Codrușiu, Nicolau Moldovan sen., Nicolau Moldovan jun., Nicolau Benga, Ioan Turcan), ciobotari 18 (George Murășan, Nicolau Pleșa, George Pleșa, Ioachim Dănilă, Remus Muntean, Ioan Tărnovean, Vasile Man, Ioan Preșia, Nicolau Roșca, Nicolau Păcurariu, Nicolau Pescariu, Mihailă Craiovean, Ioan Muntean, Ioan Vințan, Nicolae Totoian, G. Tărnovean, Iosif Benedec, G. Toth), zidari 13 (N. Meteșan, Tănase Totoian, Anghel Roșca, Cornel Fetișiu, Teofil Cricovan, Iosif Grecu, Petru Drămbărean, Anton Drămbărean, George Vințan, Augustin Betenzan, George Drămbărean, Nicolau Șerbu, Ioan Mărginean), bărdăși 7 (Vasile Anghel, George Gerasim, Nicolau Șeusan, Ioan Sasu, Simion Berghian, Augustin Anghel, Nic. Anghel), măcelari 13 (Cor. Cirlea, Iosif Cirlea, George Groza, Ioan Ghiulai, Nic. Gerasim, Ioan Moldovan, Nic. Timbus, Petru Cirlea, Vasile Cirlea, Vasile Totoian, Mitru Vințan, Ioan Muntean, George Șerban), ferari 4 (Augustin Bogdan, Remus Șerban, Franz Covaci, Iuliu Prodan), rotari 2 (Iosif Moldovan, N. Harmuth), croitori 1 (Iulius Ardelean), pardositori 2 (Mihail Pop, Petru Cadar), funariu 1 (Victor Papiu), orologieriu 1 (Ioan Cricovan), tâmplari 2 (Axente Bibișo, Simion Savul), pânzari 2 (Mih. Anghel, Petru Anghel), sitariu 1 (Pavel Roșca), morari 2 (Ioan Anghel, Ioan Pleșa), lăcătariu 1 (Pius Papiu), cernitori 1 (Sigm. Secalean).

Sodali se află 89, de 14 soiuri de meserii: friser 1 (Augustin Pleșa), lăcătari 7 (G. Chirilă, Vic. Pop, Cornel Muntean, Nic. Bimbea, Toma Raț, Ioan Giurca, Sabin Papiu), ferari 2 (Iacob Briciu, Pavel Covaci), tâmplari 3 (Nicolae Trușia, Nicolae Locoșian, Ioan Muntean), pantofari 4 (Ioan Nestor, George Dades, Vasile Perisian, I. German), cismari 8 (Nicolae Fodoruș, Vasile Bumban, Petru Șerban, Zevedeu Dăean, Petru Ordean, Ioan Pamfilie, Todor Bucur, Stefan Macarie), hornariu 1 (Antonie Todorușiu), zidari 44 (Iuliu Timișan, Ioan Cormos, Constantin Spinean sen., Constantin Spinean jun., Ioan Drămbărean, Pavel Drămbărean, Ioan Grecu, Nicolae Câmpian, Ioan Câmpian, Elie Roșca, George Bărbăntan, Ioan Șerbu, George Eneșel, Nicolae Roșiu, Nicolae Strejan, Ioan Man, Silvestru Ciumbudean, Stefan Crișan, George Totoian, Ioan Fetișiu, Ioan Gódă, Ioan Ciumbudean, Nicolae Simtimbrean, Ioan Pop, Ioan Muntean, Nicolae Muntean, Stefan Groza, Nicolae Groza, Vasile Drămbărean, Ioan Roșca, Anton Garasca, Ioan Mihălțan, Ioan Ursu, Petru Heprian, Vasile Șerban, Nicolae Ilea, Dumitru Heprian, Ioan Turcan, Petru Cetean, Ioan Roșia, George Ceteanu, Ioan Câmpian, Vasile Timișan, Ioan Petrascu, orologieriu 1 (George Cricovan), perier 1 (N. Murășan), tinichigii 3 (Romulus Duma, Antone Borician, Ioan Baica), bărdăși 4 (Iosif Boeriu, Mihailă Muntean, Nicolae Cirlea, George Goga), pardositori 3 (Petru Cadar, Ioan Barb, Carol Dobaca), măcelari 7 (Publiu Murășan, Ioan Muntean, Nicolae Muntean, Emil Vințan, Ioan Muntean sen., Petru Muntean, Sabin Mărginean).

Elevi se află 101, de 14 soiuri de meserii: zidari 20 (Angel Gerasca, Ioan Roca, Andrei Păcurariu, Nicolae Roca, Dumitru Simtimbrean, Mihailă Roșiu, Ioan Bologa, Ioan Pleșa, Ioan Muntean, Nicolae Turean, Romulus Tath, Petru Istrate, George Maior, Ioan Mărginean, George Sasu, Nicolae Roșu, Ioan Botta, Nicolau Moldovan, Simion Rațiu, Nicolau Mihălțan), pantofari 12 (Dimitrie Roșu, Simion Pop, Partenie Rusan, Ioan Fleșeriu, Istrate Morariu, Nicolae Crișan, Alecsandru Metian, David Denes, Avram Coman, Petru Ribișo, Petru Alecsandru, Mitru Gerasim), ciobotari 20 (Filip Pop, George Nicolae, George Dan, Ioan Morariu, Ioan Popescu, Ioan Păcurariu, Lazar Susman, Andrei Anca, Istene Dăcan, Toma Oneșiu, Vasile Păcurariu, Nicolae Tath, Artenie Drămbărean, Ioan Stanciu, Ioachim Trif, Iosif Dăcău, Ladislau Păcurariu, Petru Moldovan, Ioan Morariu, George Turcan), ferari 7 (Andreiu Bimbea, George Cheșan, Teodor Cecritariu, Ioan Bocșia, George Groza, Iosif Ghiurca, Ioan Onisia), lăcătari 8 (George Cricovean, Grig. Iltis, Cornel Meteșan, Antone Butia, Oprea Gearfașiu, Petru German, Petru Muntean, Enea Bucur), tâmplari 7 (Vasile Bimbea, Simion Marcu, Ioan Carpodean, Augustin Sasu, Alecsandru Nicoră, Romulus Pop, Ioan Groza), rotari 4 (Iosif Goșian, Valerian Morariu, Nicolae Lăncrăjan, Grigore Toma), tinichigii 2 (George Timișan, Teodor Pompea), frângerari 7 (Nicolae Petraș, Ioan Gligore, George Timaru, Nicolae Suciu, Ioan Marcu, Andrei Păcurariu, Sofron Ciunganu), croitori 2 (Ioan Todor, Antofon Popa), 1 strugariu (Ioan Moldovan), pelari 2 (Vasile Morariu, Andrei Timișan), morari 5 (Ioan Pescariu, George Bodolan, Publiu Doboca, Mihail Coseriu, Emil Pop), friseri 4 (Petru Drămbărean, Petru Coseriu, Mihail Csergedean, Mihail Angel).

Sibiu 7 Octombrie n. 1902.

Din însărcinarea comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”:

I. Apolzan
notariu.

Cărți și reviste.

„Luceafărul”, revista studenților români de la universitatea din Budapesta, Nr. 7 dto 1 Octombrie n. a apărut cu următorul sumariu: „Adam Smith” (studiu asupra seriilor sale de economie politică și morală), „Ești a mea de-acum” (poesie) de Sandu; „In străini” (schită din viața de student) de Simin; „De la cei ce nu mai sunt” (scrisori de ale lui Aron Pumnul, comunicate de Aurel P. Bănuț); „Satul meu” (Strigăia) de Tullius; „Milionar” (schită) de Z. Sylvian; „Am cântat (poesie) de V. E. Moldovan, — apoi cronice, notițe bibliografice, posta redacției și explicarea ilustrațiilor.

„Luceafărul” apare la 1 și 15 a lunii și costă 10 corone pe an. Red. și administrația: Budapesta, VI. str. Vörösmarty Nr. 60 a.

„Veta”. In editura fraților Göbl fi, tipografi în București, str. Regală Nr. 19 a apărut într-o elegantă broșură traducțiunea în limba franceză, datorită cunoscutului și distinsului profesor de limba și literatura franceză, Drul Gh. Arghiropolu, libretul frumosei opere-comice, intitulată „Veta” sau „Pescarii din Sulina”, lucrată de prințul Dimitrie C. Moruzi, operă comică, care s'a reprezentat anul trecut pe scena teatrului național din capitala României.

Dnul Arghiropolu a tradus această piesă în scop de a se face să fie reprezentată și pe scena unui teatru din Paris, ca să cunoască și străinătatea încântătoare melodi românești, pe cari prințul Dimitrie C. Moruzi cu o deosebită măiestrie le-a scos în relief în opera sa. Traducțiunea dlui Gh. Arghiropolu are o mare valoare; căci pe lângă că redă cu fidelitate caracterele pescarilor români, îi face să-și exprime sentimentele lor în niște versuri admirabile, neobiceiuite într-o piesă în care melodia ține primul loc.

Stătuim pe toți iubitorii de literatură să-și procure cât mai îngrabă această interesantă broșură, al cărei preț este de 2 lei, căci prima edițiune este deja aproape epuizată.

C.

Posta redacției.

Banabic. Casul comunicat nu e pentru a fi dat publicității, din motive de ordine mai înaltă. Dacă se poate dovedi, faceți arătare la venerabilul consistoriu, și sigur va urma îndreptarea.

Nr. 489/1902

[189] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia Limba cu filia Ciugud se escrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțesci de la stat.

Cei-ce doresc a ocupa acest post au ași așterne — în terminul susindicat — petițiunile concursuale instruite conform normelor la subsemnatul oficiu protopresbiterial, având a se presenta, înainte de alegere, în o Duminecă sau serbătoare în biserica atât din materă cât și din filie, spre a cânta și cuvânta respective celebra.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al tractului Albei-Iulii, în conțelegere cu comitetele parochiale;

Alba-Iulia, 24 Septembrie, 1902.

Ioan Teculescu.
protopresbiter.

Nr. 779—1902

[188] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățătoriu la școala confesională din comuna Cara, aparținătoare acestui tract protopresbiterial, prin această se escrie concurs cu termin de 10 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit sigur anual de 600 corone și cuartir în edificiul școlii.

Concurenții au ași așterne suplicile lor instruite conform normelor în vigore, subsemnatului oficiu în terminul susindicat.

Cluj, 10 Septembrie 1902.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parochial.

Tulliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 260/1902.

[185] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu vacant din comuna bisericăscă gr. or. Lăpuș, în protopresbiteratul Câmpenilor, se publică **nou concurs** cu termin de 10 zile de la prima publicare oficiasă.

Dotarea este: salariu 600 corone, locuință și grădină.

Concurenții (pot fi și învățătoare cualificate) să trimită cererile lor în timpul deschis la oficiul protopresbiterial al Câmpenilor.

Câmpeni, 19 Septembrie 1902.

Romul Furdul
protopresbiter

Nr. 431/1902

[186] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din Trestie, protopresbiteratul Cetății-de-petră, se escrie prin această concurs cu termin de 10 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post: salariu 600 corone din care 230 cor. repartite de la popor și 370 cor. ajutoriu de la stat, cuartir în edificiul școlii, grădină de legumi și lemne de foc, se află și edificii economice.

Doritorii de a ocupa acest post vor avé a-și așterne suplicile de concurs instruat conform normelor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiterial în terminul deschis.

Fănațe, la 21 Septembrie 1902.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Cetății-de-petră în conțelegere cu comitetul parochial.

Teodor Șovrea
adm. prot.

Povești pentru anul prim școlar.

Lecțiuni după treptele formale

de

Dr. Petru Șpan.

Se poate procura cu prețul de 1 coronă de la

Librăria Tipografiei archidieceșane.

8923/1902 sz.

[183] 3—3

Pályázat.

Resinár községben a községi orvosok állás betöltendő lévén, felhivatnak pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt kérvényeket folyó évi november hó 5-én alólírotnál adják be.

Illetmények:

1. évi fizetés K 1800,
2. lakpénz K 160,
3. a megállapítandó látogatási díjak.

Kelt Nagyszébenben 1902. évi október hó 2. napján.

A járási főszolgabíró helyettese

Putkovski
szolgabíró.

Cartea consilierului de medicină Dr. Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tractează despre

Conturbările în sistemul nervos și secsual

precum și despre vindecarea radicală a lor, se poate procura prin toate librăriile.

Pentru 1 cor. 20 fileri în mărci postale o trimite franco Curt Röber, Braunschweig.

[181] 2—52

Cărți foarte eftine și de valoare!!

„Colecțiunea Șaraga.”

- Nr. 1. Elena Sevastos, Povești.
2. N. A. Bogdan, Povești și anecdote.
3. Mih. Canianu, Poesii populare (doine).
4. N. Gane, Poesii.
5. Log. Cost. Konaki, Poesii vol. I.
6. „II.
7. Mihail Eminescu, Poesii complete.
8. Sofia Nădejde, Nuvele.
9. A. Vlăduț, Nuvele.
10. Henriette și M. Eminescu, Scrisori.
11. Ar. Densușean, Cercetări literare vol. I
12. „II
13. N. Gane, Domnița Ruxandra vol. I.
14. N. Beldiceanu, Poesii.
15. Elena Sevastos, Anecdote populare.
16. A. Steuermann, Antologie.
17. Crestomație.
18. N. Iorga, Schițe din literatura română.
19. N. A. Bogdan, Și noi și vechi.
20. I. L. Caragiale, Teatru vol. I.
21. „II.
22. N. Iorga, Schițe din literatura română.
23. Matilda Cugler-Poni, Poesii.
24. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. I.
25. Grigore N. Lazu, 451 poesii — traduceri și imitațiuni vol. II.
26. Carmen Sylva, Poveștile Peșului.
27. V. Conta, Incercări de metafisică.
28. Mihail Eminescu, Nuvele.
29. Victor Onișor, Doine și strigări din Ardeal vol. I.
30. V. Conta, Teoria fatalismului.
31. V. Conta, Teoria ondulațiunii vol. I.
32. D. Bolintinean, Poesii vol. I.
33. D. Petrino, Poeme.
34. Cavalier C. Stamati, Musa românească vol. I.
35. Cavalier C. Stamati, Musa românească vol. II.
36. Ed. Gruber, Stil și gândire.
37. V. Conta, Teoria ondulațiunii vol. II.
38. M. Eminescu, Diverse.
39. Carol Scrob, De-ale inimii.
40. D. Bolintinean, Poesii vol. II.
41. Const. Negruzzi, Păcatele tinerețelor vol. I.
42. D. Bolintinean, Proză vol. I.
43. A. Donici, Fabule.
44. V. Conta, Bazele metafisice.
- 45—56. A. D. Xenopol, Istoria Românilor vol. I—XII.
57. Ionescu Raicu-Rion, Scrieri literare vol. I.
58. Fabuliștii români, Fabule.
59. Traian Demetrescu, Aquarele (poesii).
60. A. Steuermann, Sărăcie.
61. O tōmnă la Paris (scrisori și versuri).
62. N. A. Bogdan, 15 comedii.
63. Al. Philippide, Starea socială.
64. I. L. Caragiale, Schițe, trad. origin.
65. H. G. Lecca, Prima (versuri).
66. I. G. Ionescu (Quintus) Clipe vesele (nuvelete).
67. Gr. Alexandrescu, Fabule etc.

Prețul unui număr 1 cor.

Librăria archidieceșană.